

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Wiedzy o Społeczeństwie
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2013/2014**

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: wojewódzki
Data: 7 marca 2014
Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron (zadania 1-25).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem **X bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem **X** i zaznacz inną odpowiedź znakiem **X**.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie lub innego typu, wykonuj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**
Liczba punktów umożliwiająca uzyskanie tytułu laureata: **54**

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	Razem
Liczba punktów możliwa do zdobycia	4	2	5	4	1	1	4	4	1	1	1	3	4	4	3	2	2	1	1	1	1	2	2	3	3	60
Liczba punktów uzyskana przez uczestnika konkursu																										

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -	7. Członek -
2. Członek -	8. Członek -
3. Członek -	9. Członek -
4. Członek -	10. Członek -
5. Członek -	11. Członek -
6. Członek -	12. Członek -

Zadanie 1. (0-4p.)

A. Na podstawie rysunku, podaj skutek działania podjętego przez sprzedawców w oparciu o prawo popytu i podaży.

http://kielecka-hossa.blogspot.com/2009_03_01_archive.html

B. Wymień 3 inne niż popyt czynniki wpływające na cenę.

1.
- ...
2.
3.
- ...

Zadanie 2. (0-2p.)

Na podstawie tekstu wykonaj polecenia.

ROZDZIAŁ I - CELE I ZASADY

Artykuł 1

1. Utrzymać międzynarodowy pokój i bezpieczeństwo, stosując w tym celu skuteczne środki zbiorowe dla zapobiegania zagrożeniom pokoju i ich usuwania, tłumienia wszelkich aktów agresji i innych naruszeń pokoju, łagodzić lub załatwiać pokojowymi sposobami, zgodnie z zasadami sprawiedliwości i prawa międzynarodowego, spory albo sytuacje międzynarodowe, które mogą prowadzić do naruszenia pokoju.
2. Rozwijać pomiędzy narodami przyjazne stosunki oparte na poszanowaniu zasady równouprawnienia i samostanowienia narodów oraz stosować inne odpowiednie środki dla umocnienia powszechnego pokoju.
3. Rozwiązywać w drodze współpracy międzynarodowej problemy międzynarodowe o charakterze gospodarczym, społecznym, kulturalnym lub humanitarnym, jak również popierać prawa człowieka i zachęcać do poszanowania tych praw i podstawowych wolności dla wszystkich bez względu na różnice rasy, płci, języka lub wyznania.
4. Stanować ośrodek uzgadniania działalności narodów, zmierzającej do osiągnięcia tych wspólnych celów.

A. Podaj **pełną polską** nazwę organizacji międzynarodowej, której cele przedstawiono powyżej.

Nazwa

B. Podaj nazwę organu tej organizacji, który składa się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich.

Nazwa

Zadanie 3. (0-5p.)

Wpisz do tabeli obok odpowiednich opisów nazwę państwa i numer odpowiadający mu na mapie.

<http://www.geoformat.cba.pl/quizy/Stolice%20Europy.htm>

	Opis państwa	Nazwa państwa	Numer
A.	Kraj ten przystąpił do Unii Europejskiej w grupie 10 państw, w której znalazła się również Polska.		
B.	To państwo założycielskie wspólnot europejskich, w którym swoją siedzibę ma Komisja Europejska.		
C.	Jest to jedyny kraj skandynawski, którego ludność w referendum odrzuciła możliwość członkostwa w Unii Europejskiej.		
D.	Państwo to weszło do Unii Europejskiej wraz z Portugalią.		
E.	Państwo to przystąpiło do Unii Europejskiej wcześniej niż Chorwacja, ale później niż Polska.		

Zadanie 4. (0-4p.)

Na podstawie *Kompendium wiedzy o Unii Europejskiej*, podaj ilość przedstawicieli, jaką Polska posiada w 2014 roku w wymienionych instytucjach europejskich.

	Nazwa instytucji Unii Europejskiej,	Liczba przedstawicieli
A.	Parlament Europejski	
B.	Komisja Europejska	
C.	Komitet Regionów	
D.	Komitet Ekonomiczno-Społeczny	

Zadanie 5. (0-1p.)

Uporządkuj chronologicznie traktaty unijne, wpisując do tabeli odpowiednio liczby od 1-4

	Opis traktatu	Numer
A.	Traktat reformujący Unię Europejską wszedł w życie z jedenastomiesięcznym opóźnieniem, kończąc tym samym zainicjowane Konwentem Europejskim prace nad reformą instytucjonalną UE. Jedną z nowości było ustanowienie prawa inicjatywy obywatelskiej na wniosek co najmniej miliona obywateli UE.	
B.	Traktat ten wprowadził zmiany, które miały przygotować system decyzyjny i instytucjonalny Unii do funkcjonowania w składzie dwudziestu siedmiu państw członkowskich. Najważniejsze zmiany dotyczyły procedury zawieszania określonych praw wynikających dla danego państwa ze stosowania traktatu, gdy państwo to poważnie i trwale narusza podstawowe zasady Unii.	
C.	W traktacie tym powołano do życia Unię Europejską, która stała się „parasolem” nad Wspólnotami Europejskimi i obejmowała trzy filary. W traktacie przewidziano utworzenie unii gospodarczej i walutowej w trzech etapach, z których ostatni zakończył się 1 stycznia 2002 r.	
D.	Na mocy traktatu rozpoczęto tworzenie wspólnego rynku węgla i stali, znosząc cła i inne opłaty. Istotnym elementem było przeniesienie niektórych kompetencji krajowych na szczebel ponadnarodowy do instytucji zwanej Wysoką Władzą, przekształconej później w Komisję Europejską.	

Zadanie 6. (0-1p.)

Poniżej przedstawiono informacje o zmianach wprowadzonych przez jeden z traktatów Unii Europejskiej, napisz, jaką zasadę działania Unii Europejskiej wzmacniał ten traktat.

Większe zaangażowanie parlamentów krajowych: zwiększają się możliwości udziału parlamentów narodowych w pracach UE, w szczególności dzięki nowemu mechanizmowi gwarantującemu, że UE będzie podejmować działania jedynie, jeżeli na szczeblu unijnym można osiągnąć lepsze wyniki. Większa rola parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego wpłynie na wzmocnienie demokracji i legitymacji władzy w UE.

Zasada.....

Zadanie 7. (0-4p.)

Na podstawie *Źródła nienawiści. Konflikty w krajach postkomunistycznych*, wymień 4 problemy, z którymi boryka się Kosowo po ogłoszeniu niepodległości.

1.

2.

3.

4.

Zadanie 8. (0-4p.)

Na podstawie *Kompendium wiedzy o UE*, wpisz polskie nazwy instytucji, których opisy zamieszczono w tabeli.

	Opis instytucji	Nazwa instytucji
A.	Jest powoływany przez Parlament Europejski na pięcioletnią kadencję. Jego funkcja polega na rozpatrywaniu skarg na nieprawidłowości w poczynaniach organów i instytucji wspólnotowych, które mogą składać poszczególni obywatele, osoby prawne i fizyczne mające statutową siedzibę lub prawnie zamieszkujące na terytorium Unii Europejskiej.	
B.	Jest odpowiedzialny za sprawy monitoringu, przechowywania i przetwarzania danych osobowych w instytucjach i organach wspólnotowych. Ma w szczególności pełnić funkcje doradcze wobec instytucji i organów we wszystkich kwestiach dotyczących przetwarzania danych osobowych, przyjmować skargi, przeprowadzać dochodzenia.	
C.	Określany bywa mianem „finansowe sumienie Unii”. Prowadzi audyt księgowy całej Wspólnoty, kontroluje ogół przychodów, wydatków i racjonalność gospodarowania środkami każdej instytucji. Przygotowuje roczne sprawozdanie, które jest publikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.	
D.	Jest obok Parlamentu Europejskiego najstarszą instytucją Wspólnot. Siedziba znajduje się w Luksemburgu. W jego skład wchodzi po jednym przedstawicielu z każdego państwa oraz ośmiu rzeczników generalnych. Jest organem orzekającym, dokonującym interpretacji prawa.	

Zadanie 9. (0-1p.)

Na podstawie *W. Dietle, K. Hirschman, R. Tophoven, Terroryzm*, podaj nazwę organizacji, o której mowa w tekście.

Politolog Matthias Küntzel trafnie stwierdził, że (...) są dla współczesnego dżihadu tym, czym w latach 20 byli rosyjscy bolszewicy dla ruchów komunistycznych - ideologicznym punktem odniesienia oraz jądrem organizacyjnym, które odcisnęło piętno nie tylko na ideologicznej linii Al.-Kaidy, lecz również na islamizmie na uniwersytetach i w meczetach w Arabii Saudyjskiej, Afganistanie, Sudanie i w wielu innych państwach.

Nazwa organizacji

Zadanie 10. (0-1p.)

Na podstawie *W. Dietle, K. Hirschman, R. Tophoven, Terroryzm* podaj datę (dzień, miesiąc, rok) wydarzenia, które stało się przyczyną wypowiedzenia przez prezydenta USA George W. Busha „wojny z terroryzmem”.

Data

Zadanie 11. (0-1p.)

Na podstawie *W. Dietle, K. Hirschman, R. Tophoven, Terroryzm*, uporządkuj chronologicznie zamachy terrorystyczne, wpisując do tabeli odpowiednie liczby.

	Zamach terrorystyczny	numer
A.	Zamachy w metrze w Londynie.	
B.	Pierwszy atak na World Trade Centre w Nowym Jorku.	
C.	Atak na cztery pociągi wahadłowe w Madrycie.	
D.	Seria samobójczych zamachów na synagogi i brytyjskie placówki w Stambule.	

Zadanie 12. (0-3p.)

Na podstawie *W. Dietle, K. Hirschman, R. Tophoven, Terroryzm*. wymień 3 pokolenia dżihadystów A-Kaidy.

1.
2.
3.

Zadanie 13. (0-4p.)

Przedstaw 2 polityczne i 2 gospodarcze korzyści dla Polski, jakie przyniosło członkostwo w Unii Europejskiej.

A. Korzyści polityczne:

1.
2.

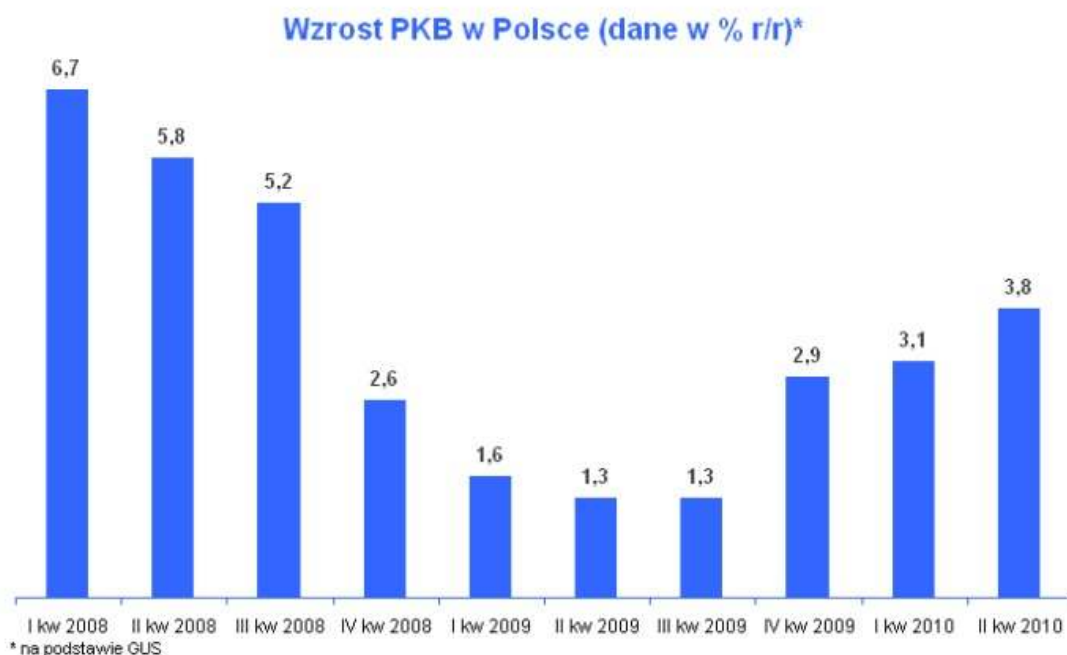
B. Korzyści gospodarcze

1.
2.

Zadanie 14. (0-4p.)

A. Rozwiń skrót PKB -

B. Na podstawie wykresu rozstrzygnij, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe, wpisując odpowiednio P- prawda, F- fałsz.

http://www.mojeopinie.pl/img/zoom0/pkb_II.jpg

	Zdanie	Prawda/fałsz
1.	Największy wzrost PKB nastąpił między III i IV kwartałem 2009r.	
2.	Spadek PKB między III a IV kwartałem 2008 r nastąpił o 50%.	
3.	Między II kwartałem 2009 a II kwartałem 2010 roku obserwujemy cały czas tendencję wzrostową PKB.	

Zadanie 15. (0-3p.)

Na podstawie *Encyklopedia. Prawo nie tylko dla prawników*. Uzupełnij tekst, dotyczący rodzajów banków, Odpowiedzi wybierz z poniżej podanych: branżowy, dewizowy, centralny, uniwersalny.

Bank może wykonywać wszystkie czynności bankowe określone w przepisach prawa bankowego, taki bank nazywamy bankiem 1.....lub może się specjalizować jedynie w niektórych czynnościach wtedy jest to bank 2. albo w obsłudze pewnej grupy klientów - bank 3.....

Zadanie 16. (0-2p.)

Na podstawie *Encyklopedia. Prawo nie tylko dla prawników*, wymień dwa skutki prawne, które wywołało dostrzeżenie przez państwo wagi problemu bezrobocia.

1.
.....
2.
.....

Zadanie 17. (0-2p.)

Dobierz do ilustracji funkcję pieniądza, wpisując odpowiednią literę. Odpowiedzi wybierz spośród podanych.

- A. Jest środkiem przechowywania zasobów.
- B. Mierzy płatności, które są odroczone.
- C. Jest powszechnie stosowanym środkiem płatniczym
- D. Wyraża wartość dobra lub usługi.

1.
2.

Zadanie 18. (0-1p.)

Podaj skutek inflacji przedstawiony na rysunku satyrycznym.

<http://rybuk.pl/inflacja-310268>

.....

W zadaniach 19-21 zaznac'x' jedną prawidłową odpowiedź.

Zadanie 19. (0-1p.)

Na utworzenie giełdy papierów wartościowych potrzebne jest zezwolenie:

- A) Prezydenta RP
B) Prezesa Rady Ministrów
C) Ministra Finansów
D) Prezesa NBP

Zadanie 20. (0-1p.)

Potrzebą ekonomiczną człowieka jest potrzeba:

- A) przyjaźni
B) szacunku i akceptacji
C) jedzenia
D. bezpieczeństwa

Zadanie 21. (0-1p.)

Art. 20.

Spółeczna gospodarka (...) oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego Rzeczypospolitej Polskiej.

Artykuł 20 Konstytucji RP charakteryzuje gospodarkę:

- A) tradycyjną
B) centralnie sterowaną
C) rynkową

Zadanie 22. (0-2p.)

Rozstrzygnij, które zdania odnoszące się do korupcji są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio prawda lub fałsz.

	Zdanie	Prawda/fałsz
A.	Przyczyną korupcji może być niedobór niektórych dóbr i usług na rynku.	
B.	Korupcja powoduje, że ludzie tracą jasność sytuacji na rynku ekonomicznym.	
C.	Korupcja powoduje zaburzeniem konkurencji na rynku.	
D.	Wynikiem korupcji jest chciwość i nieuczciwość człowieka.	

Zadanie 23. (0-2p.)

Rozstrzygnij, które zdania odnoszące się do człowieka przedsiębiorczego są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio prawda lub fałsz.

	Zdanie	Prawda/fałsz
A.	Człowiek przedsiębiorczy jest kreatorem wielu pomysłów.	
B.	Człowiek przedsiębiorczy reprezentuje niechętny stosunek wobec ciągłego uczenia się.	
C.	Człowieka przedsiębiorczego cechuje optymizm.	
D.	Człowiek przedsiębiorczy pozostaje bierny w wielu dziedzinach swojej działalności.	

Zadanie 24. (0-3p.)

Wymień trzy skutki społeczne bezrobocia.

- 1.....
2.....
3.....

Zadanie 25. (0-3p.)

Wymień trzy źródła dochodów budżetu państwa

- 1.....
2.....
3.....